

Протокол № 14
засідання Громадської ради при Міністерстві фінансів України

30 червня 2026 року

дистанційно: Zoom

Присутні:

члени Громадської ради: Бірюк С.О., Вдовіна Г.В., Гришишин Л.М., Дмитренко Т.Л., Дроговоз Ю.С., Захарченко М.М., Зеленецька Н.С., Карпов Л.М., Коваль П.В., Криlach О.М., Любаренко І.М., Олексієнко Д.В., Опалько Л.В., Пероганич Ю.Й., Платонов О.І., Потопальська Т.В., Стеценко П.І., Тасліцький Г.І., Трусов С.І., Умніков М.М., Усенко А.І., Фесюн Н.М., Харламова О.В., Циганенко О.В., Циганок Ю.В.

Відсутні члени Громадської ради: Берестенко В.В., Богомолів А.Ю., Бричко О.С., Іванченко Е.П., Красовський О.О., Марченко В.О., М'ясоєдов В.В., Овадчук П.П., Поляков М.Й., Саргсян І.Л., Шевцова Т.С.

Представники Міністерства фінансів України: Москаленко О.П.

Запрошені експерти: Острікова Т.Г.

Відкриття чергового засідання

Слухали:

Голову Громадської ради Платонова О.І., який повідомив, що він не зможе бути присутнім впродовж всього засідання ради з суб'єктивних причин та запропонував головування на цьому засіданні Потопальській Т.В.

Потопальську Т.В., яка надала згоду і прийняла головування на засіданні Громадської ради. Головуюча оголосила про наявність кворуму (25 із 36 членів Громадської ради) та запропонувала наступний порядок денний:

1. Інформація щодо підготовки та прийняття нового Митного кодексу України.
2. Інформація голів Комітетів щодо виконання плану роботи за 1 півріччя 2026 року.
3. Інформація щодо виконання прийнятих рішень Громадської ради у 1 півріччі 2026 року.
4. Різне

Вирішили:

1. Засідання Громадської ради при Міністерстві фінансів України вважати відкритим на підставі достатнього кворуму .
2. Затвердити порядок денний:
 - 1) Інформація щодо підготовки та прийняття нового Митного кодексу України.
 - 2) Інформація голів Комітетів щодо виконання плану роботи за 1 півріччя 2026 року.
 - 3) Інформація щодо виконання прийнятих рішень Громадської ради у 1 півріччі 2026 року.
 - 4) Різне

Голосували: «За» — одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 1 порядку денного «Інформація щодо підготовки та прийняття нового Митного кодексу України».

Слухали:

Москаленко О.П., який представив розгорнуту доповідь щодо етапів розробки, концептуальних засад та процесу проходження проєкту нового Митного кодексу України (законопроєкт № 15295).

Доповідач поінформував, що документ розроблявся у тісній взаємодії експертних команд Мінфіну, Держмитслужби та міжнародних фахівців. Проєкт повністю базується на Митному кодексі Європейського Союзу, враховує вимоги відповідних європейських імплементаційних регламентів (зокрема щодо «єдиного вікна», звільнення від сплати мита та захисту прав інтелектуальної власності) і наразі забезпечує 80% імплементації європейського митного законодавства. Законопроєкт пройшов офіційну оцінку Європейської комісії та тривалі постатейні консультації з бізнес-спільнотою, у межах яких відбулося понад 60 засідань. Наразі документ схвалений Урядом і зареєстрований у Верховній Раді України. Орієнтовний графік його розгляду парламентом передбачає перше читання у серпні та підготовку до другого читання восени поточного року. Планова дата набрання чинності новим Митним кодексом — 1 грудня 2027 року.

Окрему увагу в доповіді було приділено ключовим новаціям законодавчого акта. Зокрема, передбачається концептуальна зміна термінології (наприклад, перехід до поняття «економічний оператор») та перехід на європейські моделі даних задля повної сумісності українських та європейських митних ІТ-систем. Суттєвих змін зазнає процедура контролю митної вартості: імплементується європейський механізм «права бути почутим», згідно з яким консультації з декларантом проводитимуться до моменту ухвалення рішення про коригування вартості, а саме рішення виноситиметься не рядовим інспектором, а органом вищого рівня (управлінням або центром компетенції). Трансформується і система митних авторизацій (зокрема, запроваджується «місце пред'явлення товарів»), проте для підприємств із вже діючими авторизаціями передбачено максимально спрощений механізм переоформлення без необхідності проходження повторних перевірок.

Крім того, Москаленко О.П. зазначив, що розділи щодо порушення митних правил та статусу митних органів (розд. 14 та 15) формувалися з урахуванням національних особливостей та найкращих європейських практик. Одним із найважливіших нововведень є створення у складі Держмитслужби спеціалізованого правоохоронного підрозділу, наділеного правом здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування контрабанди. Водночас було наголошено, що ці норми активуються виключно після розробки та ухвалення окремого пакета змін до Кримінального процесуального кодексу України. У перехідних положеннях Кодексу збережено діючі національні пільги, зокрема для сектору безпеки й оборони та енергетики.

На завершення виступу було окреслено подальші кроки Міністерства фінансів на перехідний період. Вони включають підготовку змін до понад 120 суміжних законів України, масштабну розробку нової підзаконної бази (зокрема, щодо форматів та наборів даних для ІТ-систем) та організацію комплексних навчальних процесів.

Міністерство фінансів України висловило цілковиту готовність до подальшої активної співпраці з Громадською радою у форматі проведення фахових роз'яснювальних зустрічей для бізнесу щодо практичного застосування норм нового Митного кодексу.

Острікову Т.Г., яка представила розгорнуту доповідь в якості керівника робочої групи з опрацювання проєкту нового Митного кодексу України. В першу чергу, доповідачка висловила подяку голові Громадської ради Платонову О.І. за участь в робочій групі при Міністерстві фінансів України, а також членам Громадської ради Потопальській Т.В. та Трусову С.І. Доповідачка поінформувала, що робоча група, до складу якої увійшли представники п'ятнадцяти бізнес-асоціацій, експертного середовища та делегати від громадських рад при Мінфіні і Держмитслужбі, в інтенсивному режимі здійснила постатейний аналіз законопроекту. Було акцентовано увагу на тому, що структура документа формувалася шляхом безпосередньої імплементації норм Митного кодексу ЄС (UCC) та відповідних європейських імплементаційних регламентів, за винятком трьох блоків, віднесених до суверенного національного регулювання: статусу митних органів, відповідальності за контрабанду і порушення митних правил, а також митної статистики.

Найбільші дискусії під час обговорень стосувалися адаптації складної європейської термінології, функціонування спеціалізованого правоохоронного підрозділу, кадрових ротацій як антикорупційного інструменту, збереження чинних перехідних пільг для оборонного та енергетичного секторів, а також процедур контролю митної вартості. Зокрема, Острікова Т.Г. деталізувала, що для збалансування прав бізнесу та держави до проєкту імплементовано європейську концепцію «обґрунтованого сумніву», базовану на практиці Європейського суду справедливості, та запроваджено двоетапну модель розгляду питань щодо митної вартості із залученням колегіального органу на етапі до винесення остаточного рішення інспектором. Прогнозуючи розгляд документа в парламенті, керівник робочої групи зауважила, що суттєвих концептуальних змін у нормах, які вже отримали позитивну оцінку Європейської комісії на відповідність *Acquis*, не очікується, проте можливі політичні дискусії щодо правоохоронного статусу митниці.

Остріковою Т.Г. було підтримано ініціативу щодо необхідності проведення роз'яснювальних кампаній для бізнесу, які рекомендовано будувати у порівняльно-правовому форматі на базі чинного європейського законодавства задля ефективної підготовки вітчизняних економічних операторів до роботи у спільному митному просторі ЄС.

Виступили:

Головуюча, яка подякувала Міністерству фінансів України за проведену роботу та внесла пропозицію щодо проведення публічного діалогу серед професійної спільноти стосовно суттєвих змін до Митного кодексу України.

Москаленко О.П., який підтримав пропозицію Потопальської Т.В. щодо завчасного інформування бізнесу про практичні зміни у процедурах митного оформлення.

Грицишин Л.М., яка підтримала пропозицію Потопальської Т.В. за умови проведення обговорення після ухвалення проєкту нового Митного кодексу України в першому читанні.

Вирішили:

1. Прийняти інформацію до відома.
2. Ініціювати проведення разом з Міністерством фінансів України спільних заходів щодо тематичних роз'яснень для завчасної підготовки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до роботи в умовах нового митного законодавства, в тому числі у формі семінарів.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 2 порядку денного «Інформація голів Комітетів щодо виконання плану роботи за 1 півріччя 2026 року».

Слухали:

Грицишин Л.М., яка доповіла інформацію про роботу Митного комітету за перше півріччя 2026 року, зазначивши, що за підсумками роботи Митний комітет направив офіційні пропозиції до Міністерства фінансів України та Держмитслужби щодо автоматизації оновлення даних в авторизаціях (зокрема для митних брокерів) шляхом ІТ-синхронізації системи «Єдине вікно» з відповідними реєстрами.

Дмитренко Т.Л., яка доповіла інформацію про роботу Фінансового комітету за перше півріччя 2026 року та констатувала відсутність належної комунікації з боку Міністерства фінансів, через що ряд успішних ініціатив вдалося реалізувати лише через сторонні платформи.

Головуючу, яка повідомила, що голова Податкового комітету Шевцова Т.С. відсутня з об'єктивних причин. Впродовж першого півріччя 2026 року члени Податкового комітету приймали активну участь як в роботі Громадської ради, так і в роботі Експертної ради з підготовки узагальнюючих податкових консультацій при Міністерстві фінансів України.

Вирішили:

1. Прийняти інформацію до відома.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 3 порядку денного «Інформація щодо виконання прийнятих рішень Громадської ради у 1 півріччі 2026 року».

Слухали:

Головуючу, яка проінформувала про результати щодо виконання прийнятих рішень Громадської ради у першому півріччі 2026 року. В першому кварталі було проведено одне засідання Громадської ради, сьогодні проводиться друге засідання. По-перше, на підставі поданого звернення, наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2026 №345 (Додаток №1) зі складу Громадської ради виведено чотирьох членів (М.В. Ганула, С.І. Доротича, О.В. Лашка, В.Б. Черкач), які втратили зв'язок з Громадською радою. По-друге, заплановані круглі столи з питань митних апеляцій та

організації навчального процесу наразі перебувають на стадії організації, у зв'язку з чим пропонується перенести їх на наступний квартал. По-третє, у травні 2026 року члени Громадської ради взяли активну участь у профільних заходах на базі Державного податкового університету (м. Ірпінь).

Вирішили:

1. Прийняти інформацію до відома.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Питання 4 «Різне»

Виступили:

Головуюча, яка закликала членів Громадської ради здійснювати постійний моніторинг вебсайту Міністерства фінансів для активного подання пропозицій до оприлюднених проєктів нормативно-правових актів.

Пероганич Ю.Й., який поінформував про функціонування вікі-ресурсу «Енциклопедія громадянського суспільства України» та запропонував створити інформаційні сторінки на ресурсі з метою популяризації діяльності Громадської ради.

Трусов С.І., який, поінформував про проведення спільно з Держмитслужбою та Всесвітньою митною організацією серії семінарів щодо впровадження стандартів доброчесності за Арушською декларацією, анонсував підготовку зустрічі митних брокерів України та Мексики і закликав членів Громадської ради долучатися до майбутніх заходів.

Головуюча, яка запропонувала прийняти інформацію до відома, та оголосила, що питання порядку денного розглянуті і закрила засідання.

Вирішили:

1. Прийняти інформацію Головуючої, Пероганича Ю.Й та Трусова С.І. до відома.
2. Закрити засідання Громадської ради.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

Головуюча

Секретар

Потопальська Т.В.

Олексієнко Д.В.